

ЗАДОРЖНА О. В., здобувач вищої освіти
 Науковий керівник – **БУРКОВСЬКА А.І.**, PhD,
 асистент кафедри менеджменту та маркетингу,
Миколаївський національний аграрний університет, м. Миколаїв

ПРОБЛЕМИ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Актуальність. В умовах політичної та економічної невизначеності особливе значення мають заходи, спрямовані на зміцнення всіх підсистем фінансової безпеки, забезпечення ефективного захисту від зовнішніх і внутрішніх загроз, які передбачають концентрацію фінансових ресурсів на найбільш пріоритетних галузях економіки і сферах суспільного життя з метою зміцнення фінансової незалежності країни і зміцнення її економічного суверенітету.

Результати дослідження. Під фінансовою безпекою розуміється такий рівень стану фінансової системи, який забезпечує створення сприятливих умов для економічного зростання, підвищення конкурентоспроможності економіки, шляхом формування стійкості до зовнішніх і внутрішніх негативних впливів у сферах бюджетної, боргової, інвестиційної, валютної та грошово-кредитної політики [1].

Мінливі екологічні умови, зокрема, і наслідки пандемії, з якими стикаються всі країни світу, політичні та військові конфлікти призводять до необхідності постійного виявлення і моніторингу всіх процесів, що відбуваються у фінансовій сфері. Постійний аналіз подій, що виникають у фінансовій безпеці, необхідний для перегляду та коригування своїх стратегічних цілей і тактичних завдань. У зв'язку з цим актуальність досліджень, спрямованих на оцінку рівня фінансової безпеки, виявлення зовнішніх і внутрішніх загроз, а також розробку рекомендацій щодо їх зниження зростає.

На фінансову безпеку України регулярно негативно впливає зовнішнє і внутрішнє середовище, що обумовлює необхідність виявлення факторів, що впливають на зміни стану її підсистем. Таким чином, стабільність функціонування фінансової системи країни безпосередньо залежить від характеру кредитно-фінансової політики, розподілу фінансових ресурсів, політичного клімату в країні, а також ступеня опрацювання правового забезпечення управління фінансовими процесами.

Загрози, що впливають на фінансову безпеку України, також поділяються на внутрішні і зовнішні. Внутрішні загрози найчастіше викликані недалекою або ірраціональною фінансовою політикою, здійснюваною фінансовими державними установами, які встановлюють основні «правила гри» на фінансових ринках країни в цілому. Особлива увага сьогодні приділяється розгляду інформаційної безпеки щодо фінансових процесів, оскільки функціонування фінансової системи в технічному і технологічному плані

базується на використанні передових інформаційних технологій.

Оскільки метою інформаційної безпеки є захист процесів обробки, зберігання та поширення інформації від зовнішніх загроз, її зв'язок з фінансовою безпекою очевидний. Відсутність планування і поглибленої аналітичної роботи з питань фінансової діяльності з боку влади, економічні злочини, корупція на місцях, слабе правове забезпечення фінансових процесів, все це тягне за собою формування фінансової системи країни, що не відповідає внутрішнім потребам суспільства.

Зовнішні загрози, як правило, визначаються обсягом фінансової допомоги міжнародних фінансових організацій, що впливають на фінансовий суверенітет країни, станом політичної ситуації, що визначається характером відносин держави з іншими країнами, а також політичними інтересами, що реалізуються всередині суспільств.

У сучасних умовах інформаційна безпека безпосередньо і безпосередньо впливає на фінансову безпеку, охоплюючи всі її підсистеми і фактично визначаючи вектор їх розвитку. Інформаційний простір, включаючи інформаційні продукти і технології, служить головною рушійною силою розвитку всіх фінансових процесів.

З огляду на різко підвищений рівень зовнішніх загроз, які спровокували загострення проблем, характерних для фінансової системи країни, необхідно постійно контролювати рівень фінансової безпеки і своєчасно розробляти рекомендації щодо усунення негативних впливів на окремі її підсистеми.

Розглянемо деякі показники, що характеризують рівень фінансового забезпечення кредитно-банківської та боргової підсистем.

Показники, що характеризують рівень фінансової безпеки в банківському секторі, свідчать про досить сприятливе середовище в цій сфері, з урахуванням проблем, з якими зіткнулася банківська система в період гострої пандемії, і заходів підтримки, що надаються державою, активи демонструють стійке зростання, особливо яскраво це проявлялося в 2022 році. Що стосується участі іноземного капіталу в загальному капіталі кредитних організацій, то за досліджуваний період він знизився на 2,21%, що служить непрямим підтвердженням проблеми відтоку капіталу з країни [2].

При дослідженні показників забезпеченості боргу необхідно в першу чергу враховувати ситуацію, що склалася на ринку запозичень.

У 2020 році загальний обсяг державного боргу збільшився на 30% в порівнянні з попереднім роком, що було викликано необхідністю запозичень у зв'язку із загостренням епідеміологічної ситуації в країні [3].

Захід щодо фінансування окремих проектів за пільговими ставками видається недостатнім для пожвавлення економіки. З метою підвищення інвестиційної активності, забезпечення зростання промислового виробництва необхідно формувати стабільні грошові потоки, здатні наситити економіку країни ресурсами. У зв'язку з цим виникає питання про необхідність зниження ключової ставки НБУ, яка обмежує обсяг грошової маси.

Закриття частини публічних даних негативно позначиться на функціонуванні фондового ринку, оскільки значно ускладнить аналіз і оцінку показників, що дозволяють прогнозувати грошові потоки і в цілому негативно позначиться на процесі планування фінансово-економічних процесів.

Також слід зазначити про відсутність системи стратегічного економічного планування, що істотно ускладнює концентрацію фінансових ресурсів на досягненні пріоритетних цілей розвитку фінансової системи. Існуючі невирішені проблеми негативно позначилися на фінансовій безпеці країни, економіка якої потрапила під вплив війни. В даний час необхідно не тільки реагувати на нові виклики національній безпеці України, а й вирішувати проблеми у фінансовій сфері, які накопичилися за останні роки в результаті неуваги до фінансової безпеки, половинчастих рішень, прийнятих для усунення загроз, і відсутності системи стратегічного планування. Для того, щоб зміцнити національну економіку, зміцнити фінансову незалежність держави, необхідний комплекс заходів, взаємопов'язаних за цілями і завданнями, спрямованих на розвиток всіх підсистем фінансового забезпечення і виведення їх на якісно новий рівень розвитку.

Висновки. Отже, можна зробити висновок, що до початку 2022 року рівень фінансової безпеки України, що характеризується показниками стану кредитно-банківського сектора і боргового ринку, знаходився в межах допустимих значень. Однак це не означає відсутність системних проблем, які впливають на зниження рівня фінансової безпеки в цілому.

Список використаних джерел:

1. Гетманець О. Фінансова безпека як об'єкт правового регулювання. *Entrepreneurship, Economy and Law*. 2020. № 3. С. 218–223. URL: <https://doi.org/10.32849/2663-5313/2020.3.37> (дата звернення: 31.01.2023).
2. Романів В. В., Дорошенко Н. О. Фінансова безпека України. *Економіка, управління та адміністрування*. 2020. № 4(90). С. 230–235. URL: [https://doi.org/10.26642/ema-2019-4\(90\)-230-235](https://doi.org/10.26642/ema-2019-4(90)-230-235) (дата звернення: 31.01.2023).
3. Гбур З. В., Палагусинець Р. В. ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ. *Перспективи стабільного економічного розвитку та економічної безпеки: світовий досвід і вітчизняні реалії*. 2022. URL: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-252-7-3> (дата звернення: 31.01.2023).

